

Vychází 1., 10., 20. každého měsíce o 11. h. Expedice se nachází u města Pešti na masném trhu v 1. poschodí. Za inserty platí se mimo kolek 30 kr. za rádek 3 kr. poprvé, 2 kr. podruhé.

DALIBOR.

Předplácí se: půll. 1 zl. 50 kr., celor. 3 zl. r. č. S poštou: půll. 1 zl. 70 kr., celor. 3 zl. 40 kr., rak. čísla. Pro státy německé: půll. 1 tolar, 8 nov. gr. celoročně 2 tolar. 16 nov. gr.

Časopis pro hudbu, divadlo a umění vůbec.

Odpovědný redaktor: Emanuel Meliš.

Návrh k stanovám

jednoty k odměňování, povzbuzování a podporování hudebních skladatelů českoslovanských a možná-li i jejich rodiny, vdov a sirotků.

Podává Vorbes.

(Pokračování.)

§. 6. O honoráru.

Každá skladba jest umělecký výtvar ducha lidského, a nedá se arci měřiti s kterýmkoli hmotným výrobkem ruky lidské a nad to nebude Matice alespoň z počátku vládnouti velikým kapitálem. Přes to všecko ale předce dobře bude, alespoň pro první počátek na něčem se ustanoviti.

a) Měřitkem budiž takt.

b) Nejmenší skladba budiž mezi 16 a 24 takty, a nejmenší honorár pro skladby podle §. 4. lit. c. 3 zl. r. č.

Honorár postupovati bude vždy od 8 k 8 taktům o 2 zl. Přebytek do 4 taktů nečiní rozdíl a přebytek větší dává skladateli právo na honorár nejbliže vyššího stupně.

c) Nejmenší honorár při vypisování cen budiž 5 zl. r. čis. Ostatní výminky jako v §. 6. lit. b.

d) Při vypisování cen může, pak-li toho stav jmění dovoluje, i akcesit na druhou po první za nejlepší skladbu vypsan býti.

Akcesit budiž pro skladby do 16 až do 24 taktu 2 zl a tak pořád od 8 k 8 taktům o 2 zl. výše.

e) Na skladby slavné, vypsané ze zvláštního ohledu, aneb k zvláštním případnostem, na př. Mše, Te Deum, Oratorium, Kantaty, Žalny atp. ohlásí se kromobyčejný honorár.

f) Skladby nehonorované mohou sobě skladatelé v kanceláři ústředního výboru vyzdvihnouti.

g) Skladby honorované zůstanou jměním Matice, která je tiskem vydá. U vydávání budiž pravidlem, aby všechny pěvecké jednoty, které co příspěvek v matrice zaznamenány jsou, sobě mohly libovolný počet hlasů v ceně jednoduché beze vsí krámské přirážky zaopatřiti.

h) Čistý výtěžek z prodaje skladeb v krámské ceně rozdělí se tak, aby připadla skladateli částka 20 %, ostatní částka připadne k záložnímu fondu.

§. 7. O záložním fondu.

Záložní fond „Matice pěvecké“ povstává:

a) Z polovice všech z pramenů v §. 3. lit. b. c. d. e. plynoucích příjmů, které výbor ústřední na úroky uloží a sice tak, aby, kdykoli by toho potřeba nastala, bez dlouhých okolků po částkách se vyzdvihovati mohly.

b) Z prodeje skladeb od Matice vydaných a prodávaných v krámské ceně.

c) Z produkcí, uspořádaných zejména ve prospěch záložního fondu.

d) Z dárek určených od dárců ze jména ve prospěch tohotéž fondu.

e) Z výnosu časopisu, kterýby Matice pěvecká založiti a co orgán hudební důstojně zříditi mohla.

§. 8. O nakládání s jměním záložním.

a) O vzrůst jmění záložního musí jíti hlavní péče výboru ústředního. Jakým způsobem by to jíti mělo, zařídí ústřední výbor předběžně, jak činnost svou započne; při první pak valné hromadě ustanoví se dále, co v té věci potřeba bude.

b) Z jistiny záložné nebudiž ubíráno, leč v případě podotknutém v §. 6. lit. e., kdyby v případě tom aktivní jistina nestačovala.

c) Úroky buďtež ku jistině přiráženy, až by jistina tak vzrostla, že by alespoň 40 zl. r. č. ročních úroků nesla.

Z těchto úroků budiž dána osobám, kteří při ústředním výboru největšími pracemi zaměstnání jsou, na žádost jejich podle možnosti buď čas od času anebo ročně slušná na podporování rodiny skladatelovy, jejich vdov a sirotků.

d) Při podporování budiž především ohled brán na syna neb dceru skladatele zasloužilého, kteří nadání jsouce obzvláštními schopnostmi, svého vzdělání na konservatorium pražském aneb na škole varhanické dosáhnouti se snaží. Podpora budiž podporovancům takovým dávana podle usnešení výboru ústředního a podle stavu jmění ve lhůtách pololetních tak dlouho, dokavád se toho hodni shledávají, anebo až ku ukončení vzdělání svého na ústavu tom neb onom.

e) Pakli-by úroky fondu záložního nebyly obracovány ve smyslu v lit. d. podotknutém, obráceny mají býti ku podporování vdov a sirotků. Ústřední výbor se usnesl ve svých schůzkách na tom, jak by se to státi mělo, a povoluje ku podporám a remuneracím až do 20 zl. O větších sumách je potřeba usnešení valné hromady.

(Dokončení.)

Ferdinand Laub.

Životopisný nástin.

Vímef jen o čtvero velkých a skvělých hvězdách na obzoru virtuoství na housle a tyto všude zářící hvězdy jsou: náš *Ferd. Laub*, Polák *Wieniawski*, Francouz *Vieuxtemps* a Uher Joachim. Která z těchto hvězd skvěleji se třpytí, nemožno nám rozhodnouti, jelikož jsme příležitosti neměli všechny tyto virtuosity slyšeti, to však můžeme směle tvrditi, že náš *Laub* žádnému z těchto hrdinů na housle ani o vlas neustoupí ba snad všechny svou báječnou bravourou přestihne. *Ferd. Laub* je všestranně vzdělaným virtuosem, hrajeť se stejně skvělým výsledkem skladby klassické Beethovena, Mendelssohna, Bacha atd.; jakož moderní od Bazziniho, Ernsta, Vieuxtempa a své skladby, co zatím svrchu jmenovaní virtuosové celou tíží svého virtuoství na své neb moderní komposice skládají. *Ferdinand Laub* není jen *věhlasným umělcem* nýbrž i *horlivým národovcem*, kterýž svým uměním také k oslavě vlasti přispívá a plody svého ducha svým rodákům obětuje.

Ferdinand Laub spatřil Boží světlo v Praze dne 19. ledna 1832; otec jeho Erazim pocházel z městečka Královic a odebral se, jsa hudebník, do Prahy; matka jeho Josefa byla rozena Vatrsova. Mladistvý Ferdinand prozrazoval již v nejtěplejším mládí neobyčejné hudební schopnosti. Otec zpozorovav jeho velkou náklonnost k hudbě, učil ho záhy na housle, na nichžto v krátkém čase tak prospíval, že již v šestém roku svého stáří v hostincích slyšeti se dal. Den 26. listopadu r. 1838 je památný den pro Lauba. Hrál totiž téhož dne v hostinci u Doušů variace od Beriota E-dur a zbudil svou na jeho mladý věk čistou a obratnou hrou všeobecného podivení u všech, kteřížto ho slyšeli. Někteří ho jmenovali *malým divotvorcem* a pod tímto názvem přinesl Dalibor epizodu tuto z mládí Laubova, v nížto účinek tehdejší hry Laubovy u Doušů vylíčen jest. Pochvala a potlesk, jehož mladistvý Ferdinand u Doušů dosáhl, byl mu pobídkou k horlivému se cvičení. S mnohonásobnou pilností učil se Laub těžkým etudám a koncertním kusům a nepřestal se cvičiti, dokavad uložené mu kusy neuměl.

Když v lednu 1841 slavný švédský virtuos na housle rytíř Ole Bull na své umělecké cestě také do Prahy přijel a zde řadu koncertů svých uspořádal, byl Laubův otec žádostiv, uslyšeti také úsudek tohoto mistra o svém nadějném synu a požádal Ole Bulla, by jeho syna poslechl. Devítiletý Ferdinand hrál za tou příčinou u přítomnosti jeho Maysedrovy těžké variace. Ole Bull podivil se velice nad sběhlostí Laubovou a byl hrou jeho velice pohnut. Když Laub dohrál, pravil Ole Bull: „Milý hochu, budeš-li v stejné míře pokračovat, stane se z tebe slavný umělec, a jméno tvé bude po celé Evropě známo!“ A slavný tento virtuos nezmýlil se ve svém prorocství.

Ještě téhož roku koncertoval Laub v některých krajských městech českých, kdež všude pochvalou obsypán jest. Výlet tento učinil vlastně Laub k svému zotavení; neboť jeho tělo jsouc od přírody již slabé, počalo neustálým se namáháním tak slábnouti, že se co obávati bylo, aby tato tak na-

dějná ratolest záhy nezvadla. Laub uchvácen byl totiž horečkou, z nížto se opět po dvou měsících zotavil a z té příčiny byla mu vyjízdka na venek poručena. Mezi jiným hrál též ve večerní zábavě na zámku Telečském před tehdejšími dvorními dozorcem hudebníků císaře Rakouského, před panem hrabětem Podstatským z Lichtensteina a dobyt si takové pochvaly, že hrabě bez prodlení dal mu nejpriznivější vysvědčení, pomocí jehož mohl v celém mocnářství Rakouském koncerty dávat. Laub navrátil se do Prahy, uspořádal v sále Platejském dne 26. dubna 1843 akademii, v kteréž Maysedrův koncert A-dur pak variace na uherské písně od Pecháčka se skvělým úspěchem přednášel. Sotva že koncert byl u konce, přišel nynější profesor Pražského konservatoria, pan Moric Mildner k Laubově otci a vyžádal si beze všeho platu hochu na housle úplně vycvičiti, což vděčně přijato a Laubovi k velkému úspěchu bylo.

Laub pokračoval až do srpna r. 1843 pod výborným vedením p. Mildnera velmi statně a účinkoval mezi tím v mnohých koncertech s podivuhodným výsledkem. V říjnu 1843 stal se pan M. Mildner professorem houslí na konservatoriu Pražském a Laub vstoupiv do konservatoria, dostal zároveň co žák téhož ústavu stipendium ročních 80 zl. st. a byl hned do druhého vyššího oddělení konservatoria přijat. Až do 6. srpna 1846 zůstal Laub v konservatoriu, kteréhož dne co skvěle nadaný umělec z výše jmenovaného ústavu vystoupil.

V jednom koncertu, který se dával v divadle Pražském, byli též přítomni Hector Berlioz a virtuos na housle Ernst. V tomto koncertě vystoupil 13letý Laub a dosáhl nemalého triumfu. Rozjařil obecenstvo dojímavým přednosem Ernstova koncertina k velkému nadšení a byl mnohými kyticemi ano i básněmi obsypán. Sám Ernst byl krásnou hrou jeho tak dojat, že Lauba zůlíbal a svým „*uměleckým soudruhem*“ nazval. Berlioz byl neméně pohnut a vybízel hned Lauba, aby jel do Paříže, že tam skvělých triumfů dosáhne.

(Dokončení.)

V é v o d a.

Fraška v 1 jednání od Alexandra Arna.

(Pokračování.)

Válek. To psaní mu nyní dodám.

Cizinec (hledě za Petrem, kývaje hlavou). Jest zde nějaký blázinec?

Válek (klepá na spojovací dvéře).

Cizinec. Dále!

Válek (vstoupí a pokloní se). Jsem Křišpin Válek, poštovní expeditor.

Cizinec. Neznám vás! co si přejete?

Válek (pokloní se ještě hlouběji a podává mu psaní).

Foukal (který prohledával nějaký rukopis, schová jej opět u sebe). Šarády jsou výborné. — Podarit se to musí — jsem ujištěn.

Cizinec (k Válkovi). Co pak s tím?

Válek (velmi rozpačitě). Křišpin Válek.

Hospodský. Ó já osel!

Válek (pokračuje). To jsem já —

Hospodský (pokračuje). Že zde tak nečinně stojím!

Válek (dále pokračuje). A mám tu čest co nejpokorněji depeši Vaší Osvícenosti dodatí.

Hospodský. Kačenko! skoč k mému příteli Mikulovi.

Cizinec. Depeši!?

Válek. Toto psaní —

Cizinec (vezme psaní). Patří mně.

Foukal (ke Kačence). A k panu Všetečkovi.

Kačenka (přehodila s čerstvostí na sebe šátek). Už le-tím. (Odběhne.)

Hospodský. Celé město ať se připraví.

Cizinec (který přečetl, obrátí se k Válkovi, který tu poníženě stojí). Je dobře. A Dieu, pane Válku.

Válek (s mnohými poklonami se vrátí do šenkovny. Obejme Foukala a hospodského). Příteli! Pantáto! — Štěstí je báječné!

Jakub (prostředkem opět vstoupí do světnice Foukalovy, nesa velký zvonec od vrat, který na stůl postaví). Zde je zvonek!

Cizinec. Bon! Až budu něco potřebovat, zazvoním.

Jakub (odejde prostředkem).

Hospodský. Prach a broky! Jaká čest pro můj dům.

Foukal. Vidte zlatoušku! Též jistě nezměníte svého kapouna za červeného ježka, zeleného lva, aneb za modrou lišku.

Hospodský. Válku! Že nemáte žádného jmění, a mou dceru Kačenku za ženu si žádáte, já vám to odpouštím, ano, máte ji dostati. (Obejme jej.)

Foukal. Výborně! Teď ale není čas k ztracení. Válku, vypracujte dedikaci k svým malebným čalounům, já napíšu dedikaci k mým šarádám. (K hospodskému, ukazuje na cizince) Především ať ale žádný nevyzradí, že známe jeho osobnost pod zapřenou.

Válek (obejme hospodského a Foukala). Ó rozkošná chvíle. (Odejde s Foukalem.)

(Pokračování.)

Čeští umělci v Berlíně.

Žiju v Berlíně, tak jako ve vyhnanství — vzdálen své drahé vlasti, kdo ví, uzřím-li ji více! Však naděje mne neopustila, a nyní, kde mohu častěji hovořiti v materštině, méně mne zabolí srdce, když čtu zprávy z vlasti své. Chci Vám, vážený pane redaktore, psáti o našich krajanech zde žijících, hlavně o umělcích, hudebnících! Kde nejsou čeští hudebníci? Můj Bože! vždyť je světoznámé „böhmische Musikanten!“ Snad mně dopřejete místečka v listu svém. Půl roku jsem zde žil, a ani jeden Čech se mně nechtěl vyskytnout — až najednou, seznal jsem Čecha — jest to kapelník dvorní, nyní na odpočinutí, *Gährich*. Žije již mnohá léta v Berlíně a vůbec v Německu, ale ostal v srdci *Čechem*. Poznal jsem to v prvním okamžiku — radovali jsme se pospolu, a já mu musel povídat o Praze, kterou on nikdy zapomenouti nemůže! On je co skladatel zde velmi ctěný, hudby ku balettům, které

on psal, získaly mu brzy dobré jméno, a co ředitel byl velmi oblíben, tak že jej hudebníci nikdy zapomenouti nemohou. — Vždy jsem potěšen, když toho starého pána uzřím; pak promluvíme sobě *po česku*, a já mu povím to, čeho jsem se v „*Národních*“ dočetl. Bohužel, se to málo kdy stane, on jest churav, a proto málokdy si vyjde na žejdlíček! Jednoho dne pravil ke mně: „Navštívil jste *Lauba*? Ten by měl radost!“ Já nevěděl ani, že náš slavný houslista zde žije! Navštívil jsem *Lauba*. Tento švarný *Čech* a jeho roztomilá ženuška přijali mne velmi laskavě, a já jsem byl blaženým, an jsem se nacházel v kruhu *rodiny české*, neb dítky jsou vychovány *po česku*! Vám co psáti o *Laubovi* je zbytečné; že tento mistr houslí zde velmi oslavený a milovaný jest, poví Vám každé německé noviny! — Kapelník *Nesvadba* nás loni opustil — je nyní v Hamburku — Němci zde jej nemohou zapomenout a on v pravdě byl u zpěváků vlašských tak oblíben, jak žádný Vlach. — První houslista u divadla „*Victoria*.“ *Urbánek*, jest také náš krájan a hraje a skládá pilně!

(Dokončení.)

Z Brna.

Beseda.

Opět jsme zažili krásný a radostný večer v Lužankách, kdežto nám *zpěvácký spolek* dne 8. t. m. besedu uspořádal. Slyšeli jsme sbory, sola (tenkráte také ženská), deklamovánkú, klavír a po dlouhém čase nám opět orchestr smyčcový hrál po besedě „*národní*“ a tož, myslíme, je závěrek velmi rozjařující.

Sbor „*Pobratimija*“ od *Jarovina Jenka* byl zpěváckým spolkem vyveden výborně. Leč tato skladba náleží k slabším pracem řečeného skladatele a neposkytuje, jako slokované sbory vůbec, mnoho rozmanitosti. Pana *Mráčka* jsme slyšeli tenkráte ponejprv v sólu. Zpíval *Vojáckovu* výtečnou píseň „*Vlast a dívka*.“ Že tenor pana *Mráčka* nemá uhlazenosti solisty zběhlého, nedivíme se; jelikož zvláště poloha jeho hlasu v skutku libým tónem vyniká, nemůžeme upřít jmenovanému pánu uznání své a podotýkáme dále, že p. *Mráček* od obecnstva hlučně vyvolán byl. Ostatně myslíme, že pana *Mráčka* uslyšíme ještě vícekrát; těšíme se z toho a o zájmu jeho vlastním mu jen radíme, by od transponování do vyššího tónu, kde ho není nevyhnutelně zapotřebí, upustil a tím nebyl nucen na ujmu příjemné a silné polohy prostřední svého hlasu se ustavičně vznášet v nebezpečné výšce dvoučárkovaných *g*, *a* atd.

Pivodův sbor „*Bratři rozveselme se*“ bystře a ohnivě, bez každé chybičky proveden, elektrisoval obecnstvo k tak bouřlivému potlesku, že se musela poslední sloka opakovat.

Čtvrté číslo obsahovalo *Pivodovu* roztomilou píseň „*Srdce ztracené*“ a slovenskou „*Aj čo by boľa*.“ Zpívala je slečna *Bočkova*. Slečna zpívala ponejprv veřejně. Jestif v skutku nesnadné a těžké pro kritika, vyjádřiti se bezohledně o debutantce, jaká je sl. B. Povážíme-li, že slečna *Bočkova* je mimo to ochotnička a že ještě dlouho zpěvem se nezabývá, tu věru ztrácí kritika ostrost a zůstaly-li jí přec

nějaké šípy, tož jistě oslábnu účinkem příjemného zevnějšku, jímž slečna na posluchače působí.

Toliko je jisté, že sl. B. má učitele dobrého; sl. intonuje jistě a má hezké crescendo; silný hlas nemá, spíše slabý; avšak slečna sama je vinna, že tón její není plnější a výslovnost jasnější; není k tomu zapotřebí nic jiného, nežli méně zavírání hubinky, aby tón mohl svobodně vystoupit a nemusel procházet skrze zoubky. Kdyby tempo první písně nebylo bývalo poněkud zdlouhavé, museli bychom se přiznat, že u ponětí těchto písní bylo na vše pamatováno. Avšak opakujeme: Sl. B. zpívala jemně, jistě, s přednosem věru vzorným a byla bouřlivě volána. — O „Kovářské“ od Procházký, jižto zpíval pan Peka se sborem, mohu se vyjádřit velmi jednoduše: Provedení sola i refrainů bylo básníka „Riegra“ hodno; pan Peka zpíval významně a ohnivě, byl velmi při hlase a překvapující sbor působil na obecenstvo tak, že po poslední sloce se strhlo pravé hřímání a jásání.

Následovala deklamovánka „Královna plesu“ od *Hálka*. Deklamovala slečna *Helceletova*, vlastenecká dcera říšského rady pana prof. Helceleta. Slečna nemá příliš silný, ale velmi příjemný orgán. Řečená deklamace, tak se nám zdá dosud, je náramně dlouhá v poměru k obsahu, ježto je velmi jednoduchý. Nebylo by tedy divu bývalo, kdyby účinek nebyl býval skvělý. Avšak tomu předešla sl. H. svým přednosem. Jenom poněkud méně kothurnového pathosu bychom si byli přáli, neb vše ostatní, zvláště pak vylíčení máteřské zoufalosti u spatření mrtvolky dcery své, podala nám sl. H. bez divadelních efektů, ale vkusně a čile; konečně budíž pamatováno nevšední paměti, jižto sl. H. se honosí. Mistrný sboreček „Odpadlý od srdca“ od *Křížkovského* nám opět výtečnost skladatele osvědčil; pakli jste ho v Praze ještě neslyšeli, tož jste neslyšeli skutečně jednu z nejzdařilejších skladeb našeho sbormistra. P. Deboys hrál na piano „Gallop di bravura“ od Wollenhaupts čistě a delikátně a přidal, jelikož byl hlučně volán, brilliantní valčík. Jediné naše přání jest, by nám p. Deboys přednesl krásnou fantasii na české národní písně „České perle“ od *Ed. Nápravníka*. Ku konci se zpívali „Cikáni“ od Vogla. Provedení bylo rázné a čisté a protož také nebudeme kárati malou nehodu, jež ku konci způsobila u bassů jakousi konfusi a která ostatně ihned napravena byla, aniž by výsledku celistvému uškodila. V předešlé besedě se nám nedostalo orkestrální hudby; příčiny toho asi byly následující: Pan kapelník jednoho pluku zdejšího, *Toman*, nebyl prý spokojen s obecenstvem a s kritikou; nebylo mu dosti, že se kritika, ku př. v Daliboru, jen zmínila chvalně o jeho sboru hudebním; pan Toman prý je vlastenec; inu, musí to být divné vlastenectví, které účinkuje rádo jen tam, kde se mu výdělek, aneb snad jakási „apotheosa“ jeho zásluh poskytuje, a které nechce účinkovat, kde tito živlové nejsou. Zlé by to s námi vyhlíželo, kdyby vše naše záležitosti byly v rukou *takových* „Slovanů.“ Jedním slovem, pan Toman odepřel další účinkování při besedách z řečených příčin. Dříve již odepřel své účinkování také vojenský kapelník p. Gungl. Je zde v Brně sbor hudební městských střelců. Avšak pan kapelník Strebinger prý v přirovnání k vojenským kapelníkům nemá ani podobné síly, ani schopnosti. Tedy jsme hudbu po besedě tenkrát museli

pohřešovat. Leč bez hudby zábava se neudrží v té čilosti a jarosti, jež hudba na Slovanů působí. Hudba tedy po besedě se se musela chtěj neb nechtěj zaopatřit. Výbor besedy se konečně rozhodl a bez ohledu na „nedostatky“ kapely pana Strebingra, jmenovaný sbor hudební objednan. Pan Strebinger přijmul toto pozvání a *mistrným a precízním provedením Komzákova* potpourri „*České zvuky*“ a jiných skladeb rozjařil obecenstvo k nekonečnému nadšení. Pan Strebinger je Němec, a jest mu tedy tím větší zásluhou, že *skladby slovanské* tak rázně a vkusně přednesl. Pověstí však o slabosti tohoto sboru jsou liché; nepopíratelná fakta zničila u nás všeliký předsudek, neb jsme v panu Strebingrovi poznali zběhlého hudebníka a ředitele; v údech sboru ale hudebníky, svého kapelníka hodny. Měl-li snad p. Toman o několik houslí více, přece pan kapelník Strebinger dostal požadavkům obecenstva úplně stejně a nemůže se mu aspoň vytýkati nepravé vlastenectví. Konečně musím ještě Vám oznámiti, že *naš spolek*, ač toho velmi lituje, na sjezdu zpěv. spolků v Praze se účastniti nemůže. Nehledej žádný příčinu v jiném, než-li v nedostatku času. Jsme i my toho mínění, že oznámení onoho sjezdu spolků bylo opozdilé; aspoň pro spolky, jenžto do metropoly Prahy mají přes 30 mil. Jsme přesvědčeni, že kdyby se onen sjezd byl oznámil aspoň 3—4 měsíce před sv. Janem, účastenství by bylo mnohem četnější. Mimo krátký čas panují snad i jiné soukromné, nepříznivé okolnosti. Leč doufáme, že nepřijetí *Brněnského spolku* do Prahy nebude na ujmu vzájemnosti a že budoucího roku, pak-li spolkové se dříve vyzvou a srozmí, i zdejší spolek se u tak krásné slavnosti účastní.

J. Blahos (1—n—r.)

Mladistvý houslista.

Povídka.

Bylo to za krásného jitra v měsíci dubnu r. 1762, když dvě děti vedle břehu stříbroskvělé řeky kráčely. Jedno z nich byla dívka as osmiletá a druhé byl chlapec as o dvě léta mladší. Obě děti místo co by v bezstarostné veselosti hupkovati a skákati měly, kráčely se sklopenýma očima v mlčení trvajíce a vážnost zralého stáří s půvaby a nevinností mládí spojijíce. Jejich oblek svědčil o chudobě; šaty jejich byly ošumělé a na loktech a kolínkách otřené, avšak čistota obličejů jakož i ručinek jejich svědčily o lásce a péči starostlivé máti.

Každé dítě mělo v rukou kousek chleba, na něžto časem pohlížely, aniž by ho okusily. Jakmile obě děti již do lesa vstupovati počínaly, přerušil chlapec mlčení.

„Pozorovalas, sestřičko,“ pravil, „jak nám matinka tohoto jitra snídaníčko dávala a povzdechla, když jsem řekl: Nic jiného než chlebička!“

„Ano, a ona plakala,“ pravila dívčinka; „viděla jsem její slzičky a pohled, který nám říci se zdál, nemám ničeho v domě leč chlebička, a vy musíte býti spokojeny. Ale proč pláčeš, Volkangu?“ doložila Bedřiška, sama slzy prolévajíc.

„Pláču, že ty pláčeš,“ pravil Wolfgang, „a také že jen mám suchý chlebiček k snídání.“

„Ubožátko,“ pravila Bedřiška, slzy bratrovy políbením utírajíc, „jen když tě nic jiného nebolí a netrápí? Ale pročpak nejíš chlebička?“

„Nemám hlad!“

Malá dívčina přitáhla blíže k sobě svého bratříčka a vlasy mu urovnávajíc, pravila: „Chtěla jsem ti dát hubinku a tobě říci, nač jsem dnes ráno myslala, kdybych se nebála, že jsi ještě tak malý a že mi neporozumíš.“

„Já malý; vždyť jsem tak velký jako ty!“ pravil Wolfgang.

„Ale já jsem větší než ty!“ odvětila mladá dívčina, „a také starší, neb ty jsi narozen dne 27. ledna 1756 a já dne 30. ledna 1754, to dělá dvě léta. Avšak nač se há-

dáme, myslíme raději na to, čím bysme tatinkovi a mamince pomoci mohli.“

„O čem mluvíš,“ pravil chlapec, „co můžeme dělat?“

„Pomodleme se, snad nám Panbíček něčím přispěje!“ Wolfgang poklekl a sepial ruce.

„Sestřičko,“ pravil pak, „máme-li se pak k svému velkému patronu pomodlit?“

„Ovšem že,“ myslila Bedřiška, „to nemůže škodit.“ Obě dítky byly tak v modlení pohříženy, že ani nepozorovaly muže v pokročilém věku ušlechtilého a příjemného zevnějška, jenž nedaleko nich stál.

(Pokračování.)

Feuilleton.

Dopisy z Čech a Moravy.

Z Brandýsa nad Labem. (Zahájení zpěv. spolku. — Beseda.) Zjistě bude každému povědomo, že neunavným přičiněním a horlivou snahou pana učitele T. Procházky zde as před půl letem zpěvácký spolek zaražen jest; avšak nikdo si nemůže pomyslit, s jakými obtížemi a překážkami spolek tento až dosud co bojovati měl. Hlavní nepřátelé zpěv. spolku byly: nevědomost a nenávisť několika pánů k všemu, co je českého; o ostatních prozatím pomlčím. Obyvatelstvo Brandýsské je ryze české a k vůli as třem pánům doléhalo se z jisté strany, aby se německy zpívalo. Že se tomu razný vlastimil a ředitel spolku p. T. Procházka statně opřel a raději ředitelství spolku složití chtěl, než by choutkám této trojice vyhověl, zaslouhuje všestranného uznání a pochvaly; vždyť my dobře víme, že by v ryze německém městě k vůli třem Čechům též česky se nezpívalo. Při této příležitosti s radostí vytknouti musíme, že c. k. úředníci okresní o spolek zpěvácký si značných zásluh dobyli, a zvlášť dlužno chvalně se zmíniti o činném a horlivém panu aktuaru Plíškově, jenž všemožně o vzniknutí a zdar jeho pečoval. V neděli dne 11. května byl zdejší zpěv. spolek slavnostně zahájen. Ráno o 10 $\frac{1}{2}$ hodině dávala se mše od L. Zvonáře, jakož i vločky od Lorence, ježto zpěv. spolek velmi správně provedl. Večer téhož dne odbyvala se ve Fettově sále první beseda zpěváckého spolku, v nížto z ochoty sl. Marie Körschnerova účinkovala. Návštěva nebyla sice příliš četná, za to však společnost vybraná. Beseda otevřena byla schvalně k tomu účeli složeným proslovem od Antonie Melišové, jež pan učitel na zdejší realce přednesl. Proslov obsahoval ku konci též několik povzbuzujících slov k pěvcům, by v mateřštěně zpívali písně k ušlechtní mravů a citu, k probuzení národního života, k oslavě vlasti a svobody; načež zavzněl sbor

„Čechů zpěv“ od Fr. Škroupa, jenž s pochvalou přijat jest. Mimo tento slyšeli jsme pak „Staročeskou,“ sbor od J. Škroupa, „Píseň Čechů,“ sbor od E. M., „Decerám českým,“ sbor od F. Gernerera, „Zastaveničko“ od Škroupa a konečně „Pochod“ od V. Frimla. Sbory byly obratným řízením p. T. Procházky dobře nastudovány a vyhověly i přísnějším požadavkům. Povázíme-li, že páni zpěváci teprv půl léta se cvičí a že i někteří z nich ani ponětí o zpěvu neměli, musíme snahu a pilnost jejich v každém ohledu uznati a chvalné svědectví jim vydati, že značně ve zpěvu pokročili a při pilných cvičeních velmi prospěšně účinkovati budou. Mimo sbory provedeny byly dvě ouvertury pro 2 piana a sice „Gemma di Vergi“ od Donizettiho a „Úpír“ od Jind. Marschnera s dobrým úspěchem. Dále přednášela sl. Koberova nocturnu pro piano od Richardsa a došla pochvaly. Konečně zapěla sl. Marie Körschnerova z Prahy slovenskou národní píseň „Aj čo by boľa“ a Pivodovu „Srdce ztracené“ s úspěchem velice příznivým; neboť podala je s náležitým výrazem a s vřelým citem a byla hlučným potleskem odměněna. Nejvíce nás překvapila sl. Marie Körschnerova uměleckým přednosem dvou vlasteneckých básní „Já jsem Češka“ od Čejky a „Muž bez slzí“ od Antonie Melišové. Dojal-li vůbec zpěv u velké míře zdejší dosti chladné obecenstvo, uchvátilo živé, vlasteneckým duchem nadchnuté a vřelým citem přednesené slovo dotčené slečny každého pro věc národní i sebe méně zaujatého posluchače a máme za to, že slovo toto, kteréž lásku k vlasti a k mateřskému jazyku hlásalo, nikoliv na skálu, nýbrž na úrodnou půdu padlo, kteréž časem dobré ovoce ponese. Slečna Körschnerova dodala svým dramatickým přednosem každé myšlence v obou básních úplné platnosti a ukázala, čeho se přiměřeným modulováním a nuancemi hlasu u přednosu docíliti dá. Obecenstvo dalo jí přízeň svou hojnou pochvalou a vyvo-

láním na jevo. Po besedě nastala taneční zábava, která ještě po půl noci trvala. Že zábavě vrchnostenští úředníci velkovévody Toskánského přítomni nebyli, nermoutí nás docela nic; neboť lidé, kteří lásky k umění nemají a Frankfurtem zavánějí, mohou si zůstatí doma; daliť si tím sami vysvědčení chudoby. Ostatně i náš zpěvácký spolek i bez jejich podpory čile ku předu kráčetí a společenský život osvěžovati bude. — I.

Z Kouřimi. (Divadlo — hudba — škola.) V neděli dne 11. máje provozována byla činohra od J. K. Tyla: „Paní Marjánka, matka pluku.“ Provedení téhož mistrem výtečným sepsaného kusu bylo i tenkrát zdařilé a způsobilo velkou sensaci. Vyznamenaly se zvláště zdejší slečny Lid. Černdlova a Marie Šlechtova; první představovala „matku pluku,“ druhá pak Lidušku, hospodského dceru. Obě patrně osvědčily, že dokáží hráti s citem. Sekáčka představoval p. F. a Kvasničku, otce Lidušky, p. B. dosti obratně. Fan Lukáš, zdejší městský písař, osvědčil svůj nevšední divadelní talent u provedení syna matky pluku; s náležitým výrazem a citem provedl svou úlohu. Kylián rozesmál svou přirozenou naivní hrou celé obecenstvo tak, že s hlučným potleskem vyvolán byl. Každý výstup skoro byl potleskem ukončen. Pan B., zdejší hostitel u „Černého orla“ (kde se i divadlo nachází), představoval starého učitele Vorlického výborně. — Jakého ale hudba zbrzdila účinku, je důležitá otázka? Musím se o ní zmíniti spravedlivě, že tenkrát stála v nepravém poměru k divadlu. Čím to as je, že vždy zdejší síly nemohou zadost učiniti? Jest to tím, že mnohý nedostatečný primarius na se vezme úlohu dirigenta, nemaje ani pojmu o hudbě divadelní. Potom trpí hudebník za nehudebníka. Píseň Tylova „Kde domov můj“ je zajisté krásná — ale když se hraje v tempu nějakého kvapíku, arci pak ztrácí svou cenu. Vůbec zde se chce všecko najednou sfouk-

nout na poslední chvíli a žádný se nezeptá, mají-li zdejší hudební síly nějaké hudebniny, které by se k divadlu hodily. Bez zkoušky pak se počne hrát na zdař bůh; ať to dopadne jak chce. Je z toho pak řečí, ba i pomluv, jimž se arci málo kdo vyhne. Bylo by žádoucí, aby se mladistvé síly v hudbě rádně budily, pěstovaly a podporovaly. Jak bolně dojímá to hudebníka, když jeho vynasazení se nedozralou silou ruší a ničí. Dalo by se o tom mnoho mluvit, ale pomlčka mnohdykráte též prospěje. Čistý výnos případně na vnitřní úpravu zdejší krásné budoucí školy. V nynějších však nespatriš, než-li holé stěny, které v šedé bělosti se rdí a sesutím hrozí. Staly se zde sloupy jedinými podporovateli školy, čítá se jich již jedenácte. Lokály zdejších tříd jsou nedostatečné, v kterých se učitel marně namáhá, aby duchu času zadost učinil. Jak se může jen estetický cit v takových místech vypěstovat? Holými stěnami a temným stropem se krásy nedodá. Kéž by ta pravá idea zdaru a blaha budoucího se chtěla zakotvit v proudu snahy — přízně a skutečnosti. Pak by teprve zavítal ten pravý utěšený máj do rovin žití našeho.

K. J.

Z Tábora, 11. května. (Zpěvácký spolek.) Spolek zpěvácký dával letošního roku první produkci 1. května večer na strelnici. „Kovářka“ od F. A. Vogla byla od spolku slušně provedena. Sbory „Náš český zpěv“ od Kalivody a „Staročeská“ od J. N. Škroupa, byvše výborně provedeny, libily se velmi a musely opakovány býti. „Ukolébavku“ od Nesvadby přednesla nadaná sl. Hofmannova velmi příjemně, doprovázena jsouc na pianě od p. Rastrelliho; též „Aj odpusť mi slavičku milý,“ slova od A. Melišové, hudba od Al. Hniličky s průvodem pianu a houslí nás velmi zajímala, jakož i neméně dvojpěv „Podzimní“ od Fel. Mendelssohna-Bartholdyho, s českým textem od p. Em. Krejče, slečnami Hofmannovou (sopran) a Vildmannovou Žofí (alt) předneseny, jenž ku všeobecné žádosti posluchačstva opakován byl. Velmi hřmotného a zasloužilého potlesku dostalo se p. Rastrellimu, když „allegro“ do F-moli od L. Beethovena na pianě byl přebral. Humoristické čtení a „Proč a proto“ od Fr. A. Hory (z Lady) přednesli se známou ochotností p. Stárek a sl. Vildmannova.

Z ciziny.

Z Vídně, 13. května. (Beseda.) V sále u „velkého číška“ odbývala se uspořádáním p. Korejzla beseda, ku které se vzdor špatnému počasí dosti četná společnost sešla. Program části hudební pozůstal z 8 čísel. Největšího lesku dodalo besedě spoluúčinkování sl. Ottilie Malé, jenž ponejprv sice veřejně vystoupila, rázem sobě ale srdcí všech poslu-

chačů vydobyla. Nadobyčejná vycvičenost spojená s krásným zvučným hlasem okázala se v každé písni slečnou přednesené: v Bendlově duettu „Umlklo stromů šumění“ tak jak v Pivodově písni „Na výsosti hvězdy svítí“ a v „Pomnění“ (písni to složené p. M. Havelkou) i ve velmi vkusně a dovedně sestaveném cyklu národních písní. Lepá postava sličné zpěvačky dodala přednosu tím větší příjemnosti a dojem, jaký způsobila, vyjevil se nejlépe v hromovitém potlesku a častém, nadšeném vyvolávání slečny. Slečna Štadlerova přednesla fantasiie na české národní písni na piano od J. Štadlera s velkým nměním a velkou pochvalou. To samé dosáhl též p. Krolop výtečným zpěvem písně: „Šestý červenec 1415.“ Text od prof. M. Klácela pro basový hlas v hudbu uvedena F. A. Voglem. Píseň tato r. 1841 složena, došla již čtvero spracování: Al. Blahoslavem, moravským skladatelem, J. Novotným a L. R. z Dietrichu nedlouho po složení. Effektní tato píseň zaslouhovala by, aby tiskem vyšla a hojného rozšíření u českých spolků zpěváckých došla. Čtverozpěvy („Šumí Labe“ od Zvonáře a slabí: „Čeští muzikanti“ od Grussa) nedošly úspěchu, více výjev komický složený r. 1848 Hynkem Vojáčkem: „Starý pán a studenti,“ čímž první část besedy ukončena, načež tanec následoval. — V předvečer sv. Jana sešli se českoslovanští řemeslníci v hostinci u „Bílého kohouta“ k společné zábavě. Páně Suchanova rodina přednesla na 4 melofony několik skladeb na př. Tittlovu ouverturu, Hellerovu polku „Ladu“ atd. Sl. Zuzana Suchanova přednesla s velkým úspěchem Horovu deklamaci „Proč a proto“ (z Lady) a došla velké pochvaly. Sl. Hamanova deklamovala „Já jsem Češka“ od Čejky (z Lady), p. Vyskočil „Tři doby země české“ a p. Zajíček „Prahu“ a všichni byli hlučnou pochvalou odměněni.

—s—

Ochotnická divadla.

Divadelní představení pp. ochotníků v Jaroměři pod obezřelým vedením p. K. Exnera ukončena byla o svátcích velkonočních zdařilým provedením kusu „Pan Čapek“ a „Husička z Podháje.“ Z čistého výnosu divadelních představení zakoupeny jsou pro školu krásný globus a tellurium od Felkla. — O svátcích velkonočních hráli pp. ochotníci v Počátkách dne 21. dubna „Perle, kožíšek a kamna“ a dne 22. „O jedno patro níž“ a „Prodaná láska“ od J. Nerudy. Největších zásluh dobyli si o divadlo p. ředitel divadla K. Šťastný a p. kasír Scheiter, jakož i jednatel a režisér.

Kronika zpěv. spolků.

Zpěvácký spolek v Jaroměři odbýval v neděli dne 11. května zasvěcení

práporu. Před započítím církevních obřadů v chrámě zazpíval spolek dojemnou píseň „Hospodine pomiluj ny,“ načež důst. p. děkan s velkou assistencí svěcení vykonal. Po vykonaných modlitbách zatloutkány jsou do práporu památné hřebíčky. Obřad ukončen jest provedením Beethovnova sboru „Nebesa chváli.“ Zvláštní zásluhu o porizení práporu získal si pokladník, horlivý pán Kolářský. — Zpěv. spolek v Mělníku sestává již z 38 výkonných a více než ze 100 přispívajících údů. Spolek zakoupil si již piano a najmul svůj zvláštní byt. Dne 11. května uspořádal zpěv. spolek besedu, v níž sbory od Horáka, od Vogla, Mendelssohna a od Vašáka provedeny byly. Z deklamací se přednášely „Proč a proto“ od Hory (z Lady), „Žena panovnice“ od Crhy, „To se nesluší“ od Tyla a „Vysloužilce.“

Obzor umělecký.

Hudba. V Neapoli vychází hudební list, jenž se nazývá „Rossini.“

Z Prahy.

— Národní slavnost československých spolků. První zkouška spojených spolků československých odbývala se v pátek dne 16. května o 3. hodině v Konviktě. Sál byl účinkujícími v pravém smyslu slova natlačen. Hromovým potleskem uvítán, vystoupil kníže Taxis a vítal co předseda „Hlaholu“ jmenem tohoto příslé hosty zpěváky. Řeč knížete byla velmi rázná a nadšená, pronikajíc k srdci i myslí. Mezi jednotlivými odděleními byla slova jeho bouřlivým „Sláva! — Nedejme se! — Nedáme se! Zvítězíme!“ — přerušována. Ukončiv, byl kníže Taxis opět bouřlivě pozdraven; výkřiky „Sláva! — Sláva vlasti!“ rozléhaly se ze všech stran. Na to vystoupil p. Lukes co jeden z ředitelů „Hlaholu“ a srdečnými slovy pozdravil shromáždění. Nastala zkouška. Když krásný sbor „Utonula“ byl přezpíván — provolávána jest bouřlivě „Sláva“ skladateli Křížkovskému — který na to podruhé sám sbor řídil. Když zkouška ukončena byla, sešli se „Hlahol“ a venkovští hosté jeho k večerní zábavě v prostranné síni u „Apolla,“ kdež se shromáždilo též značné množství členův „Sokolu“ v malebném kroji svém. Nestor našich učených p. prof. Purkyně, dále kníže Taxis, Laub a někteří jiní hosté vcházejíce, hlučnou byli uvitáni „Slávou.“ V síni rozestaveny byly dlouhé řady stolův, vůkol nichž, kde a jak kdo mohl, hosté zasedli; pod orchestrem mezi skupením květin postaveno bylo poprsí Havlíčkovy ověněné vavřínem, s orchestru pak viselo sedm práporův zpěváckých spolkův. Jeden člen „Sokolu“ vznesl „Slávu“ všem venkovským spolkům zpěváckým, které se dostavily k zajímavé slavnosti národní, načež odpovídaje jeden z hostův venkovských

Pražanům děkoval za hostinné přijetí. Velmi dobrý dojem se svou řečí učinil pan Barák, jenž poukázal k tomu, kterak před dvěma lety smutná to byla slavnost o sv. Janě, když se provozovalo tak tuhé pronásledování a kterak od té doby poměry se zlepšily ve prospěch svobody. Důstojný p. vikář z Budyšina v Horní Lužici pronesl dojmavou řeč o slovanské vzájemnosti a vzdal národu českému chválu, že vyniká touto vzájemností. Po něm mluvil pan Šenoa (Chorvát); uvedl známá slova jistého pána „von dem gemachten Čechenthum“ (o strojeném Česství!) a živými doklady dokazoval, kolik v nich pravdy. Pan Seidl, purkmistr Berounský vznesl „Slávu“ tělocvičnému spolku „Sokol“ a vyslovil naději a přání, aby „Sokol“ brzy do krajin jeho zavítal. Mezi zábavou přinešena byla zpráva telegrafická, jižto Slované Litoměřičtí pozdrav svůj vzkázali „Hlaholu“ a všem jiným spolkům v Praze shromážděným. — V sobotu dne 17. května o deváté hodině ráno sešli se zpěváci a zástupci česko-moravských zpěváckých spolků k hlavní zkušce na Žofínský ostrov, odkudž se v řadách, v dlouhém průvodu přes nové aleje, ovocnou třídu a svatováclavské náměstí tiše do novoměstského divadla ubírali, majíce v čele praporec Pražského zpěváckého spolku „Hlaholu“ a za ním 8 praporec jiných zpěváckých spolků. Za praporec kráčel kníže Rudolf Thurn-Taxis co starosta „Hlaholu“, jemu po boku ředitelé spolku Lukes, Heller, Zvonar a j. čelnější hosté. Na nábreží blíže Žofinského ostrova hemžily se velké davy diváků, již uvítali zpěváky, když vyšli z ostrova, hlučným voláním „sláva,“ což se ještě několikrát v ulicích, kudy se průvod ubíral, opakovalo. V celku je v slavnosti 64 zpěváckých spolků zastoupeno a ve včerejším koncertu účastnilo se k osmi stům zpěváků. Nejčetněji je obsazen bas druhý (asi 300 zpěváků). Také zpěvácké spolky slezské (jmenovitě Opavský) a Lužicko-srbský spolek v Budyšině poslali k slavnosti své zástupce. Veškerí zpěváci nosili odznaky spolku, jemuž přináležejí, jakož i památní peníz, jež „Hlahol“ pro všechny zpěváky raziti dal. Sluší ještě chvalně zmíniti se policejních c. k. strážníkův, kteří ochotně se o to postarali, aby průvodu nenaskytovaly se nějaké překážky, zejména na sv. Václavském náměstí, kde četné vozy na obilní trh přišlé sem tam pojížděly. Mezi tím co průvod po sv. Václavském náměstí se ubíral, musily vozy na levé straně zůstat stát. U divadla novoměstského samého byly zpěvácké spolky přehlučným „Sláva“ uvítány. Mezi tím naplnily se všechny prostory divadla až k umačkání. V parketních lóžích bylo viděti policejního ředitele p. Ullmanna, měšťanostu p. Pštrose, pány Palackého, Riegra atd. Šlechta byla málo zastoupena. Na jevišti před ředitelským pulpitem stálo ve skupení květin a zelených keřů poprsí Karla Havlíčka,

majícího vavřínový věnec na čele. Když vzešla opona, stáli tu pěvci pohromadě, majíce své prápory v pozadí. Hlučný potlesk obecenstva přivítal četné zpěváky. — Na to započal koncert. Ze sborů slyšeli jsme: „Píseň sv. Vojtěcha.“ — „Jarní“ od Krejčího, efektní a zajímavý sbor „Na Prahu“ od V. H. Veita, národním duchem vynikající „Utonulou“ od P. Křížkovského, píseň „Kde domov můj,“ kteréž řízeny byvše p. Lukesem a Hellerem, mohutně posluchače uchvátily. Provedení bylo, považíme-li, že se jen dvě zkoušky odbyvaly, že tak rozdílné síly účinkovaly, velmi zdařilé. Ze všech sborů libil se nejvíce Veitův „Na Prahu,“ Křížkovského „Utonulá“ a Škroupův „Kde domov můj“ od Hellera ve sbor uvedený. Krejčího sbor „Jarní“ je velmi záslužná práce, avšak modulace sboru tohoto jsou příliš neobyčejné, než aby se s nimi takový počet zpěváků nestejných správců mohl. „Utonulou“ řídil skladatel p. Křížkovský a p. Heller. Ze solistů vyznačili se zvláště sl. Helena Zawiszanka a Ferd. Laub. Slečna Zawiszanka, kteráž u vystoupení hned hlučným potleskem přijata jest, zpívala písně polské „Ona sie śmiała“ od Troschela a mazur od Lubomířského tak roztomile, cituplně a s takovým nadšením, že obecenstvo veškeré k bouřlivému potlesku rozjařila. Na všestranné přání zapěla spanilá Zawiszanka polskou píseň „Styd se děvče styd“ a když ještě potlesk přestati nechtěl, opakovala mazur od Lubomířského. Slečna Zawiszanka oděna byla v polosmutku a zbudila svým výtečným zpěvem všeobecné nadšení. Palmy vítězství v koncertu tomto dobyl si náš Ferdinand Laub, jenž vystoupiv v národním kroji na jevišti, hlučným voláním „Sláva“ a nekonečným potleskem uvítán jest. Laub přednášel čtyry kusy a sice: Capricio od Paganiniho, svůj polonéz, Rondo du Lutin od Bazziniho a svou fantasií na národní písně. Museli bychom v samých superlativech mluvit, kdybychom nedostížnou hru p. Laubovu charakterisovati chtěli. Žádný, kdo našeho rodáka neslyšel, neuvěří, jaké tóny se ze 4 strun vylouditi dají. Jakmile jeho smyčec strun se dotkne, projede Lauba elektrická jiskra. Vládneť smyčcem s nepochopitelnou rychlostí a odvažlivostí, ano někdy s takými ráznými tahy, že vzduch jako s mečem protíná — slovem nový oheň Promethea rozjarí ho s podivuhodnou silou. Co jiní virtuosové za nejvyšší triumf své zběhlosti považují, jest Laubovi rovina, na nížto se ustavičně pohybuje. Avšak nejen dokonalost v technické zručnosti staví ho tak vysoko; nýbrž i čistě umělecký duch, jenž do nejhlubších tajin všech krás vniká a nám romantický, čarovný svět otvírá. Laubovy housle zpívají, lkají, žertují, touhou nyjí, když naše „národní písně“ hraje. Že Laub nekonečnou chválou, potleskem a vyvoláváním odměněn byl, nemu-

síme podotýkati. Když sbor „Kde domov můj“ zavzněl, povstalo veškeré obecenstvo a sbor musel ještě jednou opakován býti. Mezi produkcí zaslány následující telegramy:

Srdečný pozdrav „Hlaholu“ a všem našim bratřím zpěvákům.

Zpěváci Chotěbořští.

Čechoslované Jihlavští provolávají shromážděným spolkům zpěváckým srdečné „Sláva!“

Občané Heřmanova Městce zasílají tisícero pozdravův společností shromážděné na velkém koncertě národním, jež uspořádal „Hlahol.“ Sláva vlasti, sláva všem, kteří jsou vůdcové národa našeho a hájí posvátných práv jeho!

Po skončení koncertu nastal tah loterie pro Zdeňku Havličkovu. Večer téhož dne byla společná schůzka v měšťanské besedě. V neděli dne 18. května byla společná hostina sjednocených spolků zpěváckých a jednoty „Sokola“ v sále u Apolla. Účastníkův bylo přes 800, venkovští hosté, členové „Hlaholu“ a „Sokola“ Přítomni byli též někteří Poláci a Jihoslované a když jim na čest vznešeny byly připitky, odpověděli pp. Sztejnike (Polák) a Šenoa (Chorvát). Mezi tabulí přišly také telegramy s pozdravem z Holomúce, Domažlic, Přelouče, ze Skalice České, z Vídně. Po hostině odebrali se zpěváci na Žofin. Na mostě Žofinském postavena byla brána slavnostní, ozdobena prápory a odznakem „Hlahol.“ O půl sedmé počla zábava pěvecká, jejížto program zde podáváme. I. oddělení: 1. „Pozdrav zpěváckým spolkům československým,“ proslov od J. Jahna. 2. „Prahu“, sbor od V. Veita. 3. „Cikáni,“ sbor od V. Vogla s tenorovým solem (zpívá „Hlahol“ sám.) 4. „Gde je slavská domovina?“ sbor, slova od Kukuljeviče, hudba od Wintra. II. oddělení: 5. „Vzájemná,“ sbor od Leop. Zvonare. 6. Národní písně: a) česká: „Horo, horo, vysoká jsi,“ b) moravská: „Ach bože, bože můj!“ 7. „Vlasti,“ dvojsbor s plechovými nástroji od Lud. Procházky. III. oddělení: 8. „Lovecká,“ sbor od Nápravníka. 9. „Večerní,“ staročeská píseň, ve sbor upravil Leop. Zvonar. 10. „Kde domov můj?“ od Fr. Škroupa, ve sbor upravil Ferd. Heller. Všecky sbory byly od p. Hellera a p. Luke se velmi pečlivě řízeny a s ohněm přednešeny; zvláště ze začátku, kde ještě zpěváci umdleni nebyli, vynikalo provedení svěžestí a úsečnosti. Velké obliby došel Procházekův imposantní sbor „Vlasti,“ taktéž Veitův, Voglův, Zvonarův, Nápravníkův atd. Proslov přednášel s mohutným hlasem p. Přerhof. Z rozličných krajin přišly telegramy se srdečnými pozdravy.

—r—r.

— Při národní pěvecké slavnosti byly následující spolky zastoupeny: 1. Z Benátek (Nových). 2. Z Berouna. 3. Z Boleslavi (Staré). 4. Z Boleslavi (Mladé).

5. Z Brandýsa (nad Labem). 6. Z Brna. 7. Z Brodu (Železného). 8. Z Budyšína „Lumír“ (Lužice). 9. Z Bystrice (Nové). 10. Z Čáslavi. 11. Z Dubu (Českého). 12. Z Dvora Králové. 13. Z Frenštatu (na Moravě). 14. Z Hory Kutné. 15. Z Hradce (Jindřichova). 16. Z Hradce (Králové). 17. Z Chrudími. 18. Z Jaroměře. 19. Z Jičína. 20. Z Josefodolu. 21. Z Klatov. 22. Z Kolína. 23. Z Kroměříže (na Moravě). 24. Z Ledče. 25. Z Litomyšle. 26. Z Lomnice. 27. Z Loun. 28. Z Mělníka. 29. Z Milína. 30. Ze Mšena. 31. Z Mýta Vysokého. 32. Z Náchoda. 33. Z Netolic. 34. Z Nymburka. 35. Z Olomouce (na Moravě). 36. Z Opavy (Slezko). 37. Z Paky (Nové). 38. Z Pardubic. 39. Z Písku. 40. Z Počátek. 41. Z Poděbrad. 42. Z Poličky. 43. Z Polné. 44. Z Prostějova (na Moravě). 45. Z Přelouče. 46. Z Přerova (na Moravě). 47. Z Příbrami. 48. Z Rabena. 49. Z Rokycan. 50. Z Roudnice. 51. Z Rožnova (na Moravě). 52. Z Řečice (Kardašovy). 53. Ze Sedlčan. 54. Ze Semil. 55. Ze Skalice (České). 56. Ze Slaného. 57. Ze Strakonice. 58. Ze Stráže. 59. Z Tábora. 60. Z Terezína. 61. Z Třebové (České). 62. Z Turnova. 63. Z Ústí (nad Orlicí). 64. Z Vodňan.

— Stavba prozatímního divadla českého na nábreží státi bude 98.000 zlatých. Veškerá vydání páčí se na 120.000 zl.

— „Zezhulice.“ Rytce J. M. Rudi vydal na památku zpěvnické slavnosti v Praze (17. a 18. května 1862) báseň z Kralodvorského Rukopisu „Zezhulice“ co jarní píseň v čtverozpěv uvede nou dle nápěvu V. Tomáškovy. Lze pak čtverozpěv tento dostati ve všech hudebních skladech pražských.

— Komik českého divadla p. Vilhelm, jenž u obecenstva jmenovitě v poslední době oblíben došel, byl od ředitele p. Thomé propuštěn. Pan Vilhelm odebral se do Nymburka, kdež obdržel engagement u české společnosti p. Stránského.

— Ještě slovo o Sojkovi. Zasloužilý jubilejní ředitel hospodářský pan Jan Grosz, žák Matěje Sojky, sdělil nám ještě některé dodatky k životopisu svého učitele. Že se Sojka Matějem nazýval, dokazuje okolnost ta, že vždy dne 24. února své jméno slavil. Sojka hrál výborně na housle a měl sám dvoje krásné housle a jednu violu, kteréžto nástroje Vilimovskému kostelnímu kůru doporučil. Každý rok, co komponovati počal, složil k pouti Vilimovské k sv. Václavu velkou mši, kteráž se pak na týž slavný den provozovala. Obsazení jeho mši bylo obyčejně následující: housle, viola, bassa, 2 lesnice, 2 hoboj, 1 trouba a bubny. V jeho pokoji byl klavír, ku kterémuž pro své žáky pedál ku cvičení přidělal. Slavný Václav

Tomášek, s nímžto p. ředitel Grosz často mluvil a skladby od něho dostával, vyjádřil se vždy velmi pochvalně o hudebním umění Sojkově. Pozůstalé skladby Sojkovy zdědil František Sojka, syn z jeho sestry. Znamější žáci Sojkovi byli: J. H. Voříšek, výtečný skladatel, jenž okolo r. 1804—1805 ve Vilimově se učil; Antonín Matoušek, zámecký kaplan u knížete Auersperga, jenž obratnou hrou na varhany vynikal a jenž ve Vídni zemřel; Jan Mřenka, syn Vilimovského učitele, byl nápotom varhaníkem u Dominikánů v Praze; Jan Grosz, později hospodářský ředitel, jenž se výbornou hrou na varhany vyznačoval; paní Kateřina Groszová, jenž se u Sojky varhanám a houslím učila; provdala se později za V. Sedláka, kapelníka u knížete Auersperga; pak jeho sestřenci Frant. Sojka a Sadecký. Sojka byl v mládí svým tak zvaným „Laufrém“ (běhlíkem), a stal se u hraběte Jana Josefa Millesima, jenž kapellu ze služebníků sestávající zřízenou měl, kapelníkem. Pan Jan Grosz, jemuž za tato data ve jménu našich hudebníků děkujeme, je otec pana prof. a adjunkta Vojtěcha Grosze na konservatoriu.

— Naše krajanka, sl. Augusta Stögrova, dvorní zpěvačka v Mnichově, zpívá nyní pohostinsku v Hamburku s úspěchem nad očekávání skvělým. Poprvé vystoupila tam co Valentina v Hugonottách a okouzila svou ryze dramatickou hrou, výtečnou školou a libozvučným hlasem veškeré obecenstvo.

— Paní Schröderová, roz. Chaloupkova, žákyně naší výtečnice K. Podhorské, je, jak známo, engážována ve Lvově, kdež si lásku obecenstva úplně získala. Hlavně líbila se naše rodačka co Markéta v Gounodově „Faustu.“

— Veselý zpěvák. Pánové E. Z. a J. R. Vilímek uspořádali pod názvem „Veselý zpěvák“ novou sbírku rozmarňných písní, kterážto v pateru oddělení veškeré žertovné písně Čechův, Moravanův a Slovákův podá. V oddělení prvním obsaženy budou „Quodlibetty,“ v druhém „Národní,“ v třetím „Umělé,“ ve čtvrtém „Parodie“ a v pátém konečně „Kuplety a písně samorostlé.“ Cena každého, obálkou opatřeného sešitu, jest v kněhkupectvích 25 nkr., poštou pak 32 nkr. První sešit vyšel tyto dni.

— Prozatímní divadlo. Od pondělka dne 12. května pracuje veliké množství dělníků na staveništi prozatímního divadla na nábreží a přiváží se stavební materiál.

— Jednota pro dostavení hlavního chrámu sv. Víta na hradě pražském bude míti dnes dne 20. května o 5. hodině odpoledne valnou schůzku v síni zasedací Staroměstské radnice. Po podání zprávy roční a pokladniční bude se roko-

vati o změně §. 12. stanov, a pak budou voleni čtyři členové ředitelstva.

— Kostelní hudba. Výroční památka patrona českého, sv. Jana Nepomuckého, odbývala se v pátek, dne 16. května v chrámu Páně u sv. Ducha způsobem slavnosti té důstojným. Téhož dne, a to o 11. hod. dop., byla v dotčeném chrámu provozovaná slavná mše do Es-dur, vyšlá z pera Tomáškovy s přiměřenými vložkami.

— Nadaná slečna Al. Blažková odjela minulou sobotu do Berlína, kde zpívala na zkoušku s výsledkem tak šťastným, že hned s příznivými výminkami engážována byla k dvornímu divadlu v Nové Střelici, kde první úlohy zpívati bude.

— Koncert slečen Aug. Kolárovy a M. Prokšovy v Paříži. Kolínským novinám píše se z Paříže od 10. května: Předevčirem vystoupily dvě žákyně chvalně známého ředitele hudebního ústavu (též paní Vilemina Szarvadyová, roz. Klausova, učila se u něho) v salóně Pleyelově před Pařížské obecenstvo. Nejen sl. M. Prokšova, nýbrž i sl. Aug. Kolárova dosáhly velké pochvaly ze strany četného a vybraného posluchačstva. Byly po každém kusu volány a přednášely skladby nejrozličnějších směrů, mezi jinými též Schumannovy rozkošné variace pro 2 piana.

— Virtuoska naše, sl. Vilemina Nerudova obdržela od krále Švédského medailii pro vědu a umění. Tato umělkyně Moravská dávala se svou sestrou v Štokholmě 20 koncertů a dává nyní v Kodani svůj 39tý koncert; jelikož ale ještě dosud střídavě s Alexandrem Dreychockem dvakrát v týdnu koncertují, mohou to přivést v této saisoně ještě na půl sta koncertů.

— Abertova druhá čtyřaktová opera: „Král Enzio“ dávala se poprvé dne 4. května v kr. dvorním divadle v Stuttgartu a dosáhla příznivého výsledku. Text od A. B. Dulka je prý velmi dobrý, děj poutavý a bohatý na dojímavé dramaticko-účinkující momenty. Účinkující všemožně se snažili, by dílo to povznesli a došli velké pochvaly, jmenovitě p. Sontheim v titulní úloze, sl. Leisingrova (Bianka), p. Schüttky (Gaddo), Albert Jäger (Enziův přítel). Skladatel pan J. Abert byl po 2hém a 3tím aktu volán.

Hudební literatura. Nákladem musikálního obchodníka Šálka vyšly právě tři čtverozpěvy od skvěle nadaného Ed. Nápravníka a sice: Radostné cestování. — Zrušení slibu. — Vávra. Sbory tyto věnovány jsou zpěv. spolku Pardubskému.

Listárna.

Pánu dop. v Kr. Dv. Opravy není třeba; račte nám brzy odepsat. — Slav. zpěv. spolku v P. Mámeť hojnost pěkových netištěných sborů.